

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj, Str. Iuliu Mariu 8
Telefon 6-30.

A katolikus státus elnöki tanácsulése

Az Erdélyi Római Katolikus Státus elnöki tanácsa tegnap délután gróf Majláth Gusztáv püspök elnöke alatt gyűlést tartott. Az elnöki tanács kizárólag adminisztratív ügyekkel, továbbá iskolai és gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Ennek során a költségvetés kérdése is szónyegre került.

Üések a Magyar Pártban

(Cluj-Kolozsvár, október 13.) Az Országos Magyar Párt szervezeti szabályzatát előkészítő tizenhatos bizottság ma délelőtt Kolozsváron ülést tart, mely az egész nap folyamán el fog tartani. Az ülésen a vidéki helyi csoportoknak a szervezeti szabályzat megismerésére vonatkozó véleményei kerülnek tárgyalás alá. A holnap kezdődő elnöki tanácsülésen is szóba kerül a szervezeti szabályzat kérdése, melyben véglegesen a szilárduló folyamat megállapított intézkedések fog dönteni.

Ezrekre menő asszony- tömeg várta Mosjoukinet Budapesten

(Budapest, okt. 13.) Ma érkezett meg a magyar fővárosba Ivan Mosjoukin, a világhírű filmszínész. A pályaudvaron ezrekre menő hölgyközönség várta, mely majd szétszórta a híres filmsztárt. Mosjoukine előadást fog tartani Budapesten.

Nyilatkozatok a kisebbségi részvényesek jogainak vé- delméről szóló javaslatról

(Cluj-Kolozsvár, okt. 13.) Pénzügyi és ipari körökben érthető felütést keltett az a bukaresti híradás, amely szerint az új kereskedelmi törvény biztosítja a kisebbségi részvényeseknek a jogot, hogy kereskedelmi és iparvállalatoknál, valamint pénzintézeteknél közgyűlést hívhassanak össze és fokozottabb ellenőrzést gyakorolhassanak az igazgatóság működése felett.

Munkatársunk több nagyipari és vállalkozási és pénzügyi vezetőjével folytatott beszélgetést ez ügyben, kik kijelentették, hogy a közlés valószínűleg a törvénytervezet intencióinak félreértésén alapulhat. Mindenesetre arról lehet szó, hogy a kisebbségi részvényesek, ha kezükben van a részvényársaság részvényeként egy bizonyos hányada, közgyűlést hívhatnak össze.

Egy kisebbségi részvényes kijelentette munkatársunknak, hogy értesülése szerint a kormány tényleg készülő egy olyan törvénytervezetre, mely a kisebbségi részvényeseknek bizonyos jogot ad az igazgatóság ellenőrzésére és a vállalat ügyviteléhez való betekintésre, miután a legtöbb részvényársaságnál a majoritást képviselő részvényesek egyáltalán nem veszik tekintetbe a kisebbségi részvényesek jogait.

Az első óceánrepülő hölgy sorsáért aggódik Newyork

(Rooseveltfield, október 13. Wolff.) Ruth Elder pilótanő, aki már régebben tervezi tengerentúli repülőútját, Haldemann pilótával együtt ma délután Párisba startolt.

(Páris, október 13.) Miss Eldernek, az első Óceán-repülő kislánynak

sorsáról tegnap csak egyetlen hajó adott jelentést, a többi hajók nem látták a gépet. New-Yorkban nagy az aggodalom Miss Elder miatt, attól tartanak, hogy az Óceánon dühöngő viharban elpusztult.

Paleologue levelet küldött a román követnek és hamisítványnak mondja állítólagos jegyzékét

(Bucuresti, okt. 13. Rador.) Riamandi Románia párisi követe tegnap a következő levelet kapta Paleologue-tól:

„Bizonyos voltam abban, hogy egy pillanatig sem tulajdonított ön felelősséget a francia kormánynak bizonyos csodálatos tárgyalásokért, amelyek az elmúlt hetekben emóciót keltettek a magyarok között. Ilyen tárgyalások sohasem voltak, az általam aláírt hivatalos jegyzék pedig, amellyel kapcsolatban a magyar sajtó oly nagy lármát csap, hamisítvány az első szótól az utolsóig.”

(Budapest, okt. 13.) A Magyarság Paleologue mai leveléről azt írja, hogy annak „misztifikációtól” szóló kitétele diplomáciai nyelvben szokatlan merev kitétel. A Magyarság nem állította, hogy amit leközlött, az szabályos diplomáciai jegyzék lett volna.

A Pesti Hírlap annak a gyanújának ad kifejezést, hogy Paleologuenek Diamandihez írott levele nem valódi.

Papiron kétszázalékkal megint csökkent a drágaság

(Cluj-Kolozsvár, okt. 13. A Mai Világ tudósítójától.) Míg az indexszámok esőtendenciát mutatnak, addig a drágaság tényleg emelkedik. A drágasági indexet ugyanis az összes közszükségleti cikkek tekintetbevételével állapítják meg és amíg igen fontos, mindennapi közszükségleti cikkek áráiban emelkedés áll elő, addig a szintén fontos, de ritkábban beszerzendő közszükségleti cikkek olcsóbbodnak, ami így kiegyensúlyozva egymást, végeredményben az indexszámok csökkenését adja.

A nyomdaipari szövetség legutóbbi árvizsgáló kiszállásának eredménye szerint a drágaság Kolozsvárt, Nagyvá-

rad, Temesvár, Arad, Szatmár, Brassó, Nagyszeben, Vásárhely és Csernovitz városokban két százalékkal csökkent a legutóbbi árvizsgálás alkalmával, amely július hónapban történt.

A nyomdaipari szövetség ennek következtében elhatározta, hogy a kollektív szerződések értelmében a nyomdaipari munkások alapfizetését két százalékkal leszállítja. Júliusban szintén egy százalékkal szállították le a fizetéseket az indexszámoknak megfelelően.

Ezzel szemben a háziasszonyok teljes joggal a drágaság állandó növekedéséről panaszkodnak.

Eredménytelen volt az ébredők „irodalmi” tiltakozása Szomor Dezső „Nagyasszony”-a ellen

Klebsberg kultuszminiszter nyilatkozata

(Budapest, okt. 13.) Klebsberg Kuno gróf kultuszminiszternél kedden délután megjelent az Ébredő Magyarok Egyesületének és a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének együttes küldöttsége, hogy tiltakozzék Szomor Dezső kitűnő történelmi színművének, a Nagyasszonynak a Nemzeti Színházban készülő reprize ellen.

Klebsberg Kuno gróf kultuszminiszter a küldöttség távozása után nyilatkozatot adott ki a Nagyasszony reprizének ügyében:

— Engem ugyyszólván hétről-hétre os-

tomolnak darabok előadásával vagy színművészek szerződésével, részben pedig a legkülönbözőbb protekciókat kívánják igénybe venni.

Minthogy felülről jövő ilyen beavatkozások az állami színházak művészi vezetését teljesen lehetetlenné tennék, repertoár vagy szerződési kérdésekre nem avatkozom bele.

Nem felelek meg a valóságnak az egyes napilapokban megjelent hírek, hogy akár Móricz Zsigmond darabjának előadását letiltottam volna, akár pedig elrendeltem volna Szomor Dezső darabjának előadását.

— Sajnálatos — mondotta továbbá a kultuszminiszter —, hogy a miniszternek repertoárugyekkel kell foglalkoznia. Addig, amíg felelős igazgatója van a színháznak, nem avatkozom bele ilyen ügyekbe, mert ha ezt tenném, mindennap megjelenhetne nálam valaki és előhuzhatna zsakettjéből egy tragédiát, amelyben mindenkit meggyilkolnak és kérhetné, hogy azt adassam elő. Bécsben a multkor bele akartak avatkozni az állami színházak vezetésébe és ekkor a közönség zudult fel ez ellen, mert a közönség színházat akart és nem politikát. Nálunk sem azt kellene kérni, hogy avatkozzam bele a színház adminisztratív vitelébe, hanem ellenkezően:

ha netalán kedvem kerekednék hatalmi tulkapásból beleavatkozni a színház ügyeibe, éppen ez ellen kellene a publikumnak fellépnie és tiltakoznia.

Tömeges letartóztatás a vacaresti fegyház panamájában

(Bucuresti, okt. 13. Rador.) Ma éjjel 3-kor a vizsgálóbíró egy heti nyomozás után letartóztatási végzést adott ki Stanescu, a vacaresti fegyház igazgatója, Bracan a radauti fegyház igazgatója, a vacaresti fegyház volt könyvelője, Christescu, a jelenlegi könyvelő és Conta bukaresti malon cégjegyzője ellen, valamennyi letartóztatottat az éj folyamán Vacarestibe szállították. Stanescut közokirathamisítással, a többieket sikkasztással vádolják.

Millerand Románia mellett felszólalt Hágában

(Hága, okt. 13. Rador.) A nemzetközi bíróság előtt tegnap Millerand szólalt fel Románia érdekében. A volt francia köztársasági elnök rámutatott arra, hogy jelenléte és Románia érdekeinek az ő személye által való képviselése is bizonyítéka, hogy Franciaországnak nincsenek számbajövő érdekei ebben az ügyben. Ha igaz is, hogy Románia a háború előtt beleegyezett egyes esetekben az európai Dunabizottság kompetenciájának kiterjesztésébe, ez nem kireálhat jogokat Románia szuverenitása ellen a galaci és brailai zónában. Bizik a bíróságban, amely előtt nincsenek, nagy vagy kishatalmak, hanem csak egyenlő jogok.

MAI PÉNZPIAC

Zürichi nyitás (október 13.) Berlin 12367 fél, Amsterdam 20807 fél, New-York 518 fél, London 252537, Páris 2036 fél, Milánó 2833, Prága 1536 fél, Budapest 9065, Belgrád 913 negyed, Bukarest 323, Varsó 58, Bécs 7317 fél.

Nemzeti vagyonok világstatisztikája

World statisztikai összeállításai szerint a különböző nagy államok nemzeti vagyonáról az itt következő számok adnak tájékoztatást: Az Amerikai Egyesült Államok nemzeti vágyona az 1922-iki adatok szerint 320 milliárd dollár. Ez az irratlan összeg a korábbi évekhez képest az amerikai nemzeti vagyon óriási fejlődését mutatja. 1900-ban az Egyesült Államok nemzeti vágyona még csak 90 milliárdért, de a háború kitörése előtt már 186 milliárdra emelkedett. Angliát, mely azelőtt a világ leggazdagabb országa volt, Amerika már rég túlszárnyalta s a sorrendben a második helyre szorította. Mert az angol nemzeti vagyon csak 130 milliárd dollár.

Megjegyzendő, hogy ez a becslés 1917-ből való s az angol nemzeti vagyon most már nagyobbra tehető. Németország nemzeti vágyonát a kimutalás 40 milliárd dollárra teszi, ami a háborúelőtti német vágyon felerészének felel meg. A becslés Luther dr.-nak, a volt birodalmi pénzügyminiszternek kijelentéseire támaszkodik. Nagyobb a németnél Franciaország nemzeti vágyona, mely 1925-ben 60 milliárd dollárra rugott. Belgiumnak csak 12 milliárd vágyona van.

Hatvan embert fosztott ki „Közérdek” cég alatt két szélhámos

(Bukarest, október 13.) Furfangos módon fosztott ki két szélhámos hatvan hiszékeny embert, kiknek összekuporgatott pénzét állások ígéretével emelték el.

Paul Gheorghe és David I. Levy bukaresti szélhámosok a Calea Grivitei 37. szám alatt bizományi irodát létesítettek, melyet „Közérdek” cég alatt jegyeztettek be a törvényszéken.

A két szélhámos fényűző módon berendezte a három szobás vállalati irodát és várta a megbízásokat, melyek azonban nem igen akartak jönni.

A két szélhámos ekkor a pénzszerezés új módját választotta és nagyhangú hirdetéseket tett közzé a lapokban, melyek szerint mindenki meggazdagodhatik, ha 10000 lej kauciót letéve, belép a „Közérdek” szolgálatába.

A hirdetésre mintegy hatvan jelentkező akadt, kiktől a két nagyreményű vállalkozó a pénzt elszedte és jóégerségben is költötte.

Mikor a jelentkezők türelmetlenkedni kezdtek, a két szélhámos megbízást szerzett egy részletüzletitől és hatvan alkalmazottját megbizta a részletüzlet áruinak eladásával.

Ezek azonban olyan drágák voltak, hogy a hatvan ügynök egy egész hónapi fáradságos munka után sem tudott egvellen egy üzletet sem kötni. Az ügynökök ezután visszakövetelték a pénzüket, amelyből a két vállalkozó mindössze 150.000 lejt tudott visszaadni, miután 450.000 lejt egy hónap leforgása alatt elköltöttek.

A becsapott ügynökök feljelentésére az ügyesség vizsgálatot indított a két szélhámos ellen, kis „Közérdek” cég alatt oly szépen szolgálták egyéni érdekeiket. Ma reggel letartóztatták a két óvadék sikkasztó cégtársat.

Csökken a születési és növekszik a halálozási arányszám a román városok kongresszusának megállapítása szerint

(Constanța, okt. 13.) A román városok constanței kongresszusán dr. Stoicovici, a főváros egészségügyi szolgálatának vezérigazgatója igen érdekes előadást tartott, melyben rámutatott, hogy a háború befejezése óta a román városok születési arányszámai egyre csökkennek, míg a halálozás folytonos növekedésben van. Ennek oka főképpen a sífilis, tuberkulózis, alkoholizmus és a rendkívül sok abortus, melyet a gazdasági körülmények hatása alatt hajtanak végre.

sági körülmények hatása alatt hajtanak végre.

Dr. Stoicovici javaslatot tett arra nézve, hogy a városok állítsanak fel a terhes nők részére szülőházakat, ugyszintén csecsemőotthonokat, hol a megszületett csecsemőket a legnagyobb gondval kezelnék, hogy életben maradásuk feltétlen biztos legyen. A kongresszus nagy tetszéssel fogadta el a javaslatot.

Harminckét váloperet tárgyalt tegnap a kolozsvári törvényszék

(Cluj-Kolozsvár, okt. 13. A Mai Világ tudósítójától.) A háború utáni élet jellemző szimptomája a rengeteg válás. A törvényszéki iktatók a válókeresetek ezreivel vannak tele és egyes városokban annyira elszaporodtak a válóperek, hogy külön szekciókat állítottak fel a bíróságok mellé, amelyek kizárólag csak azal foglalkoznak, hogy jobb élettárs után, esetleg magányra áhító házaspárokat választanak el törvényes uton egymástól.

A válóperek másutt is nagyon fontosak lettek. Így a bécsi igazságügyi palota irattárának leégése alkalmával az osztrák jogászok csak azt panaszták, hogy a válóperes akták megsemmisülésével mi lesz a perekben hozandó ítéletekkel. A komoly jogtudósokat elsősorban csak a válóperek sorsa aggasztotta, Kolozsváron ugyancsak szép számban folynak a válóperek. Így egyetlen napon, ma délelőtt

a kolozsvári törvényszék második szekciójának polgári tanácsa Dunca dr. elnöklése alatt 32 válóperet tárgyalt.

A majdnem három tucatot tévő válóperes ügyeket két cédlára lajstromozva függesztették ki a tárgyalóterem ajtajára.

A tárgyalási lajstrom előtt hatal-

mas tömeg szorongott.

Mind válófélben levő férfiak és nők, fiatal házások, akik árgus szemekkel mustrálgatták egymást, várva, amíg rájuk kerül a sor. A válóperes nők között akadt öreg, fiatal, szép és csunya, feltűnő számban voltak azonban a falusi gráciák. Az egyik sarokban a válást kimondó ítéletre szorongva váró nők diskurálnak és kivehető gesztusokkal ócsárolják a férfinemet. A férfiak ezzel szemben nyugodtabban viselkednek és főleg a jogi és gazdasági oldalát nézik a dolognak.

Az al- és felperesek között akad számos ügyvéd is, akik mosolyogva mesélik egymásnak, hogy hol előzte meg a válást a vitriol, vagy hasonló archaizált „választó” módszer. A tárgyalás előtt az egyik neves kolozsvári ügyvéd mosolyogva jelentette ki:

— Ez itt még semmi. Van olyan nap, hogy

egyszerre negyven-ötven válóperben is tárgyal a bíróság.

A tárgyalás megkezdődik. Rendre jönnek be a felek, azonban hol itt, hol ott emelnek kifogásokat, úgyhogy a törvényszék csak igen kevés ügyben tud döntést hozni, a többiek pedig elhalasztja. Azért mégsem olyan könnyű a szabadulás...

Egy kolozsvári tudós elmeséli „a Maltzanok szerencsésének” történetét

Miért sárgult meg Maltzan báró halálakor a híres gyöngysor

(Cluj-Kolozsvár, október 13.) Rövid távirat alapján jelentette tegnap a Mai Világ, hogy Maltzan bárónak, Németország szerencsétlenül járó amerikai nagykövetének családja, kivétel a bankreorzórló család híres gyöngyeit és megállapították, hogy a világhírű gyöngyök beleges sárga fényt mutatnak. Egy jeles kolozsvári régész a következő érdekes felvilágosítást volt szives adni munkatársunknak a világhírű gyöngyörok leendőjáról, amelyet „Maltzanok szerencsésje” néven ismernek:

— A híres gyöngysor századok óta van a Maltzan-család tulajdonában. Ha egyik szeme elcsötedett, mindig meghalt a család valamelyik tagja. Maltzan báró hit a gyöngyök prófétiás erejében. Diákkorában vakmerő motorbiciklista volt. Egy ízben, amikor Militsche akart hat tani weekendre, nagybátyja, aki akkor a család feje és a gyöngyök tulajdonosa volt, arra kérte, hogy ne motorbiciklin menjen vissza az iskolába. Nevetett nagybátyja aggodelmán, de végül mégis eleget tett kérésének és kocsin tette meg az utat. Másnap délelben nagybátyja gyászba öltözve kereste

— Nem mondhattam meg neked tegnap — mondotta —, mert féltem, hogy kinevetsz. Kivételtem a páncélszekrényből a gyöngyöket. Az egyik fekete volt. Féltem, hogyha motorbiciklin megy, te leszel az áldozat. Táviratot kaptam, hogy egy unokatestvéréd Bordeauxban meghalt.

A figyelmeztetés rá vonatkozott.

— A Maltzan-gyöngyök misztikus története a XVI. századra nyúlik vissza. 1588-ban Eva Regna von Maltzan bárónő, Joachim bárónak, a Militsch-kastély építőjének felesége elsőszülött fiának bölcsője mellett aludt. Az ágy szélén olajlámpa pislogott. A bárónő azt álmodta, hogy szakállas törpe jött be a terembe, a gnómk királyának mondotta magát és elbeszélte, hogy törzsével együtt a kastélyban szállott meg ősi tanyájukon. A menyének ugyanazon az éjszakán fia született. A szoba, amelyben az olajlámpa alatt van, bár halandó szemek nem láthatják. Az olajlámpa cseppjei a gnómcsecsemő bölcsőjére hullanak. Ezért azt kérte, hogy a bárónő állítsa máshová a lámpát.

A bárónő amikor felelt, csak

hívott egy szolgálóleányt és máshová tette a lámpát. A következő éjjel újra megjelent álmában a gnómkirály, megköszönte a bárónő sziveségét és olt hagyott ajándékba egy gyöngysort. Azt mondotta, hogy amíg ez a gyöngysor a család tulajdonában marad, a Maltzanoknak szerencsésük lesz. De ha eladják, ellopják vagy megsérlik, szerencsétlenség éri a házat. Ha pedig a gyöngysor egyik szeme színt változtatja, a család valamelyik tagja meghal. A bárónő mikor felébredt, megtalálta a gyöngysort, amely azóta is a család tulajdonában maradt. Nagyon érdekes hír most hogy a gyöngysor megsárgult, mikor Maltzan báró szerencsétlenül járt.

SZÍNHÁZ - MOZI

Akar-e Ön moziigazgató
lenni Kolozsváron?

— Hogyne akarnék — fogja felelni mindenki — hiszen a mozi kitűnő üzlet és moziigazgatónak lenni nagyon jó dolog. De hogyan? Éppen erre a kérdésre vállalkozik felelni a Mai Világ. Mindenekelőtt egy magyarázattal tartozunk. A mesterség, amelyről szó van, nem a legkönnyebb. Mindenféle adminisztratív és kereskedelmi teendő mellett az igazgatónak egyik fő munkája: a nagy filmek „lanszírozása”. (Igy nevezzük a bereklámozást.) Ez a feladat csak látszólag könnyű. A premér előtt ugyanis minden film... kolozsális, óriási, grandiózus, nagyszerű s csak a premér után válik közepessé, hogy helyet adjon a következő „legóriásibb” filmnek.

Éppen ezért, amikor valóban a szezon legnagyobb filmjeiről van szó, az igazgatónak ugyancsak meg kell erőltetnie magát, hogy valami újat találjon ki, az elkopott jelzők helyett s hogy a közönséget igazán „megfogja” a reklám. Amelyik igazgató ezt a legjobban érti, az a legjobb direktor. Aki tehát el akarja foglalni a Mai Világ által felajánlott igazgatói állást — a feltételekről legközelebbi számaink nyújtanak bőszes felvilágosítást — annak eredeti, frapáns, intelligens reklámötletekről kell tanúságot tenni. Holnap megírjuk, hogy miként lehet elnyerni ezt az állást.

Nem esik az alma messze a
fájától

de Ön nagyon messze van
a jó és olcsó
tűzifájától

ha azt nem a 477. telefon-
számon

Rimóczi

fateleperől rendeli (gyufagyár mellett)
Rendelés után 1 óra múlva
otthon van a fa.

Christofle & Co Paris

világhírű evőeszkögyár gyönyörű kivitelben készült legfinomabb minőségű evőeszközök első szállítmánya megérkezett és vételkényszer nélkül megtekinthetők egyedüli árusítás:

Henry S. Braunfeld

Királyi-udvari ékszerész, Cluj, Piața Unirii (Főter) 15. Telefon 6-43.

Hölygek! Legújabb modellek meglepő jutányos árban, valamint alakítás

FENÉRNÉL

Cluj, Str. Memorandului (volt Unio) 21.

„FOCUS” tűzifavállalat

elsősz-
tályu **bükkhasábot**

szállít kedvező árban

CLUJ,

Str. Gh. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 3

Telefon: 4-88.

Iskola Alapítvány, Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár

HIREK

Oránként...

A közlekedési rendőr: Ön nem mehet tovább. Oránként ötven kilométerrel haladt.

A soffőr: Az lehetetlen. Nincs még husz perce sem, hogy elinduljam.

Megöltek egy koldust a temetőben — Tragédiáról mesél a „Panaszok völgye”

(Bukarest, okt. 13.) A főváros mellett elhúzódó Belu-temető sirhantjai megdöbbenő tragédiát láttak az éj-jel. A Panaszok-völgyének régi temetőjében tegnap éjszaka meggyilkoltak és kiraboltak egy nyomorék koldust, aki évek óta azzal tengeti életét, hogy rőzséket gyűjt a temető hely évszázados lábai alatt.

Senki sem ismeri nevén az öreg fehérsza állást koldust. A temetőhöz vezető úton lakó emberek csak arra emlékeznek, hogy reggel, délbe, este óramű pontossággal ment a Panaszok völgyébe a koldus, ahonnan nemsokára rőzséket tért vissza. Szolid volt és csak akkor kért almiszt, ha negyven éhezett, nemes vonás volt ez tőle, amit finom modorával együtt talán valamelyik üstös örökölte, aki nem volt olyan szegény és nyomorult, mint a Panaszok völgyének öreg koldusa.

Senki se tud biztosan a tragédiáról, csak a feketék, amelyek több órán át örködtek koldus barátjuk meggyilkolt teste felett, míg emberek jöttek és megdöbbenek a gyilkosságon.

A véres eseménnyel egy hatalmas év titkos kaztár rejtejtett tragédia zárulhatott le, amely mesét szövelt maga köré a néppel; a fő szerepet a tragédiában kiosztották — az öreg temető eggekoldusának, akit valaki meggyilkolt, mert azt hitte, hogy régmúlt emlékein kívül más földi kincsét is talál nála.

Nem rekvirálták el újból a kongresszusi zsidó hitközség rekvirálás alól felszabadított házat. Megírta a Mai Világ, hogy a kolozsvári kongresszusi hitközség Ferenc József-utli házat, melyet a szigutanca foglalt le évek óta, felszabadították a rekvirálás alól és visszaadták a hitközségnek, mely iskoláinak bővítésére fogja felhasználni az épületet. Egyik reggeli lap nem régebben azt a hírt közölte, hogy a rekvirálás alól felszabadított épületet megint lerekvirálták. Mint illetékes helyről értesülünk, ez a hír nem felel meg a valóságnak.

DEUTSCH

férfi divatkülönlegességek. Férfi fehérnemű méret után. Cluj Str. Memorandului (Unió-u) 2.

— A kereskedelmi és iparkamara vezetői Bukarestben. A Kereskedelmi és Iparkamara elhatározta, hogy 1928. májusáig Kolozsvárott állandó jellegű nemzetközi mintavásárt létesít a sporttelep háta mögött levő területen. Ebben a területben némi engedményeket tett ugyanis az Iparkamara, miután a romániai gyár-csok szövetségének ajánlatára eltérte eredeti szándékától és elhatározta, hogy először csak országos jellegű mintavásárt létesít. Căciula Miklós, a Kereskedelmi és Iparkamara főtitkára, Negruțiu János iparkamarai elnökkel tegnap este Bukarestbe utazott, hogy a kormány támogatását kikérjék a kolozsvári mintavásár létesítéséhez. A mintavásár céljaira a területet a város adja ingyen az Iparkamarának és sok más kedvezmény-nel hozzájárul, hogy annak jellege állandó legyen. Az Iparkamara delegációja a kormánytól most a mintavásárra utazók számára kér vasuti jegykedvezményt.

— Két rablás is esik egy napra Bukovinában. Csernovitzból jelentik: A bukovi ai közbiztonsági állapotok teljesen leromlottak, úgy, hogy mindennaposak lettek a rablások, gyilkosságok, lopások, belőrések. Tegnap éjjel megint két rablás történt Csernovitz környékén. Cojocan Dumitru Lunca községbeli parasztgazdát, amint a csernovici merhavására indult, négy fegyveres egyén megtámadta és kirabolta. A parasztgazdától elvették 24 ezer lei készpénzt és a véresre verve ott hagyták az országúton. A másik rablótámadás áldozatai Leib Mangler és Cerne Meier csernovitzi kereskedők, kiket az Ujcsernovitz felé vezető országúton hat tagú állarcos késsel és revolverrel fellegyverkezett banda támadott meg és elrabolta 50 ezer lei készpénzüket és a szekerükön levő 250000 lei értékű bőr és textilárut. A hatóságok mindkét rablási ügyben bevezették a nyomozást.

— A koresmáros vendégei visszaverték egy rablóbanda támadását. Harnastiből jelentik: Négy bandita tegnap éjjel betört Singer koresmáros házába és fegyvert szegezve a megrémült koresmárosa, pénzt követelték. Ez természetesen nem ment minden zaj nélkül, úgyhogy az ivóban mulatozó falusi vendégek is figyelmesek lettek a koresmáros lakásáról behangzó zajra. Egy kíváncsi falusi be is nézett Singer lakásába és megrémülve vette észre, hogy a koresmárost rablók veszik körül. Segélykiáltásaira a koresma többi vendégei is

berontottak és egyesült erővel elűzték a támadó rablókat. A csendőrség megindította a nyomozást a rablók kézrekerítésére.

— Lelőtte a haragosát, mert nem tért ki elég gyorsan az országúton. Albeniből jelentik: Gic-n Emanoil és Ca-culescu Mihai alb ni községbeli parasztlakók között hosszabb idő óta harag dult, még egy régi l-génykorukbeli incidens miatt. A két tehetős gazda állandó ellenségeskedésben élt és ahol csak lehetett igyekeztek egymásnak ártani és kárt okozni. Tegnap délután a két haragos meg-rkolt az eretkekkel összetalálkozott az országúton, a két gazda csupa virtuskodásból sem akart kitérni egymásnak. Ebből természetesen veszekedés, majd verekezés származott, melynek hevében Gic-n előrántott egy revolvert és aonyolította vel-harago ál. A gyilkos gazdát a csendőrség letartóztatta.

— Zár alá vették a tizenegyes csendőrezred sikkasztójának vagyonát. Konstanzából jelentik: Hirt adtunk annak idején arról a feltűnést keltő sikkasztásról, amelyet Catu Stefan főhadnagy, a tizenegyes csendőrezred pénztárosa követett el ezrede terhére. Simiunescu Marin hadbiztonsági kapitány a lefolytatott vizsgálat nyomán zár alá vette a több milliót sikkasztó főhadnagy vagyonát. A katonai ügyészség a főhadnagyt letartóztatta.

Villanyszerelés, rádió

alkatrész, villamos háztartási cikkek, főzők, kályhák, lámpák és csillárok stb.

„Metallum” Radnai Oszkár

Cluj, Str. Nicoleta Jorga 3

— Udvarias tolvajok. Georges Duhamel, a neves francia író hosszabb tanulmányt írt Oroszországban, amelyről most számol be Páris legelterjedtebb irodalmi lapjában. Utolsó cikke az oroszországi tolvajokról szól, akik nagy számmal működnek az új Oroszországban is és mint szovjet alattvalókhoz illik, kitűnően vannak szervezve. Az orosz tolvajoknak azonban kiváló mesterségbeli képességeik vannak, melyekkel más országok tolvajai nem igen dicsekedhetnek. E tulajdonságok között Duhamel különösen kettőt emel ki: az udvariasságot és a hamort. Példaképpen elmondja egy neves orosz költőnek esetét, akinek

szórakozottsága közismert dolog. Ennek a költőnek a zsebeit utóbbi időben az orosz zsebtolvajok háromszor egymásután üritették ki. Mindegyik zsebtolvajlás után azonban udvariasan visszaküldték neki a pénztárcájában talált iratokat, amelyek ránézve bizonyára fontosabbak voltak, mint a tiszteletreméltó zsebtolvajoknak. A harmadik esetben azonban a visszaküldött papírok mellé egy levél volt mellékelve, mely a következő jóindulati intelmet tartalmazta:

— Az ön szórakozottsága tényleg megbocsáthatatlan. Háromszor! Ez már sok. Ha még egyszer előfordul, hogy ön a költeményeit megint a pénztárcájába teszi, akkor megtartjuk azt is magunknak és nem küldjük többé önnek vissza. Ezt természetesen azért tesszük, hogy önt végül több figyelmességre kényszerítsük a saját ügyeivel szemben.

— INGYEN DIVATLAP. Minden vevő, aki egy ruhávaló anyagot vesz a kolozsvári Gólya-áruházban, ingyen ajándékkul kap egy 68 oldalas divatalbumot szabásmintával. A gyönyörű kiállítású album üzletekben 120 lejbe kerül.

Iskolai felszerelések!

Fogkefe, ruhakefe, hajkefe, fésű, fogcreme, szappan és cipőcreme fiúknak 140 Lei lányoknak 170 Lei izléses összeállításban

Rózsa Royal drogeria Cluj-Kolozsvár, Főter 26

Hölgyeim!

Előre haladt időny miatt a legújabb filz és bársony kalapokat, még soha nem létezett olcsó árban árusítjuk a

CARMEN

kalapszalonn. Cluj, Cal. Victoriei 4. (v. Kossuth l-u.)

Soffőr kurzus!

Folytatódagos oktatás

METALLUM

Str. N. Iorga 3. és Str. Bratianu 2

Urak!

Kalaptisztítás, festés, alakítás és vasalás

FEHÉR

kalapüzem Cluj, Str. Memorandului (v. Unio) 21.

TÉLI

tűzifaszükségletünket

szerezzük be idejében a

„CALCIT” RÉSZV.-TÁRS.-nál

Strada General Dragalina No. 9. Telefonszám 11-06.

Házhoz szállítva:

1-a bükkhasáb tűzifa ölenként L 1400
1-a bükkhasáb aprítva, 1000 kg. L 900
1-a hántott tölgy aprítva 1000 kg. L 1000
1-a bükk és tölgy aprítva 1000kg. L 800

Tisztviselők és munkásoknak kollektív alapon fizetési kedvezmény.

Agyvelők Pantheonja

Az orosz szovjet most novemberben fogja megülni fennállásának tizedik évfordulóját és ebből az alkalomból pantheonot állít fel — az agyvelők Pantheonját. Régi terv az Emlékház a legtöbb európai államban, de igazi értelemben vett Pantheonja csak Franciaországnak van, hol Puvís de Chavannes sápadt freskóképei alatt alusszák örök álmukat a haza adósai, művészei és — hadihéroszai. Magyarországon Széchenyi István gróf akart Üdvöldet alapítani a Jánoshegyen. De nem lett belőle semmi.

Az orosz pantheon másfolyen lesz, mint az eddigi pantheonok voltak. Nem kerülnek be a nagyok teste. Bebalzsamozva. Csak az agyvelők kapnak itt helyet. Kis urnákban. Konzerválva.

Meglátszik, hogy a pantheon kiagyalója természettudós volt, aki egyben praktikus akart lenni. Az Agyvelők Pantheonja ugyanis kísérleti állomása lehet a „zseniológiának”, ennek az új tudománynak, amely voltaképpen mindig megvolt. Csak most „pozitívabbé” válik. Precízebbé. Rájöttek arra, hogy a zsenik agyvelői másfolyenek, mint másoké. Súlyosabbak, nagyobbak.

Egy rendes agyvelő súlya 1375 gramm. És Byroné 2239 grammot nyomott. Cromwellé 2330 grammot. Ezek a rekordok. De ide lehetne még írni Goethe agyvelejeének a súlyát is.

Egy agyállomány felülete rendszeren 1337 cm². Gaussnál, a híres matematikuskánál 2196 cm² volt.

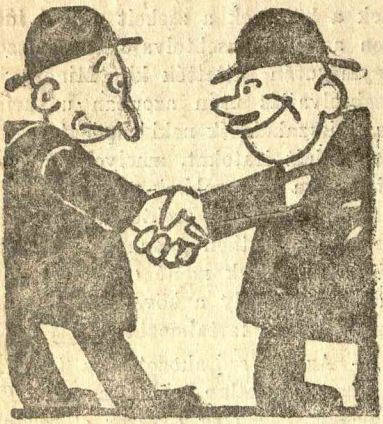
A zseninek eltérései vannak az agy súlyában, kiterjedésében és — alakjában. Másfolyenek az agytekevényei.

Hol lehetne ezt megfigyelni jobban, mint egy ilyen Agyvelők Pantheonjában? Hol van nagyobb anyag? Hol vannak nagyobb rarítások, mint itt, ahová mindenkinek oda kell adnia agyvelejét, akit ezzel az állam „megtisztel”.

Az első „kísérleti nyulak” és honhétroszok: Mendelevjev kémikus, akit 1900-ban a Magyar Tudományos Akadémia is levelező tagjává választott és Rubinstein zeneszerző lesznek. Lenin csak később kap bebecsátást.

Az ötlet praktikus és mégis poétikus. A porladó test helyett, amely visszatér az anyaföldhöz, az agyvelő kerül be a Pantheonba, amelynek alkotásai örök ideig energiát sugárzanak ki. S. E.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy Bratianu Jonel az Averescu-pártból megint kormányképes pártot fog csinálni, nehogy Maniuékra kerülhessen a kormányutódlás rendje. Pedig félévvel ezelőtt a liberálisok még a legsúlyosabb vádakat emelték Averescuék ellen...

— Pszt, nem illik arra emlékezni, ami a politikában félév előtt történt. És ha Averescu lesz a miniszterelnök, akkor is csak Bratianu Jonel lesz a Bratianu Jonel.

— De hát akkor miért szidta olyan nagyon Bratianu Jonel Averescuékat?

— Tudja, a szími ikrek közül a fiatalabbik meg akart házasodni és önállósítani akarta magát. A bátyja erre azt mondta neki: „Félőlem csinálhatsz, amit akarsz, de ha azt a nőt elveszed, be nem teszem többé a lábamat a házadba.”

— Nem rossz, Pancser mester. arról mint vélekedik, hogy a kormány a pótválasztásokon bejuttatta a parlamentbe azt a jelöltet, akiről milliós ügyecskéket szitogott a fáma, a póstával kapcsolatban?

— Hallottam a napokban, amint két hölgyecske beszélgetett egy ismert Don Juanról. Az egyik így szólt:

„Te erről az emberről botrányos dolgokat beszélsz.”

Mire a másik így felelt:

„Én nem hiszem. Tudod mit, próbáljuk ki.”

— Értelmes beszéd, Pancser ur. Hát ahhoz az interjúhoz mit szólna, hogy a kolozsvári utcákat már majdnem kiaszfaltolták, most ősszel csak éppen az adók hiánya miatt halasztották el ismét.

— Nagyon szép nyilatkozat. Egy ember dicsekedett a barátjának:

„Tegnap este remek növel vacsoráztam. Ha még egy üveg pezsgőt utunk volna, a gyönyörű nő az enyém.”

„És miért nem rendeltél?”

„Mert nem volt neki több pénze.”

Nekiünk sincs Pancser ur. És ezért az aszfaltozással az abba maradtunk.

Jobb világítás!
Több teljesítmény

Garantáltan
biztonságban
üzleltben
üzemben

az új

Jungsram Diámpa

Vigyázzunk az újformával

Suhancok özönlöttek Kolozsvárra,
akik cirkuszi „művészek” akartak
lenni

A rendőrség hazatoloncolta a szökevényeket

(Cluj-Kolozsvár, okt. 13. A Mai Világ tudósítójától.) Valahányszor új cirkusz jelenik meg Erdélyben, mindig megzavar néhány embert. Még mindig vannak, akik a ponyvaregény k és ponyvafilmek nyomán romantikus aranyéletnek tartják a cirkuszi robotot s velesodródni a cirkuszokkal. Most is egy sor fiatal gyerek szökött el hazulról, hogy felvétesse magát a cirkuszba, amellyel majd körüljárhatják a világot.

A kolozsvári rendőrség bűnügyi osztályának detektívjei ma éjszaka széleskörű razziát tartottak, melynek folyamán

több idegen városból való suhancot fogtak el.

A csavargókinézésű fiatalembereket ma délelőtt hallgatták ki a rendőrségen. Egyik részük azzal megegyezte magát, hogy nyomorgott otthon és Kolozsvárra jött állást keresni. Akadtak azonban az előállítottak közül haton, akik egyforma mesével álltak elő a kihallgatást vezető rendőrök előtt. Elmondották ugyanis, hogy azért jöttek Kolozsvárra, mert

be szeretnének állni a cirkuszhoz

akrobatáknak, vagy más hasonló „művészek”. Máté János szászrégeni cipészinas hosszas vallatás után azt is bevallotta, hogy megszökött gazdájától, aki most bizonyára mindenfélé keresi.

Bohóc akartam lenni a cirkuszban

— mondotta letörtén. — Már egy hete várom, hogy megérkezzék és most, mielőtt sikeült volna bejutnom, lefognak.

Pietros Mihail balázsfalvi fiatalember, aki egybként kiváló testi épségnek örvend,

birkózó akart lenni,

míg viszont Gál János ugyancsak szászrégeni fiatalember

megelégedett volna a loápoló állással

is, csak hogy „cirkuszi tagnak” mondhatta magát. A többi elfogottak kihallgatásuk folytán ugyancsak ilyen-értelmű vallomást tettek.

A rendőrség a kihallgatások megkezdése után csendőrfelvezetett kitoloncoltatta a város területéről a nagyrészt szökött suhancokat illetőségi helyükre.

Az új vallási törvény nem egységesíti
a zsidó hitközségeket, de a jelenlegi hit-
községek további felbontását eltiltja

(Cluj-Kolozsvár, okt. 13. Saját tud.)

A közeledő parlamenti ülészak egyik legfontosabb programja lesz a zsidó egyházak rendezéséről szóló törvényjavaslat letárgyalása, amelyet már eddig is elkeseredett harcok előztek meg. Megírtuk, hogy az Uniunea Evreilor Români, amely a választások előtt kartell kötött a kormánypárttal, a törvényjavaslat kapcsán a zsidó hitközségek egységesítése mellett foglalt állást. Elhangzott olyan vád is, amely szerint dr. Fildermannék a hitközségek egységesítésének ürügye alatt kezükbe akarja kapartani az ország hitközségei fölött való hatalmat és a többek között erdélyi zsidó hitközségek vagyona fölötti rendelkezést is.

A törvényjavaslat pár nap múlva a parlament elé kerül s érdekesnek tartottuk magának az Uniunea Evreilor Români nyilatkozatát kikérni arról, hogy mi is lesz hát az izgalommal várt javaslatban. Dr. Iacobi Emil szenátor a most tárgyalás alá kerülő kultusztörvényjavaslatról a következőket mondotta:

— A nemsokára tárgyalás alá kerülő törvényjavaslat azt a benyomást keltette bennem, hogy készítőinek intenciója az, hogy a 800.000 lelket számoló romániai zsidóság hitközségei az eddiginél apróbb részekre már ne bomljanak szét, mint ahogy ez most is megvan. Az Uniunea Evreilor Români intenciója ezzel a törvényjavaslattal az, hogy az egységes nagy hitközségek bomlását megakadályozza, mert az a szellemi és anyagi erők megosztását vonja maga után, ami a zsidó rituális és kulturális intézmények létesítésének fenntartásának és

fejlődésének hátrányára és kárára van. Egy hitközségben is lehetnek különböző rituális árnyalatok, úgyhogy bárki egy hitközségi életben belül is megtalálhatja lelkiismeretének és vallási meggyőződésének megfelelő elhelyezkedését.

— Ez azonban nem jelenti azt, hogy a törvényjavaslat a most létező hitközségek megszűnését vagy egybeolvadását és egységesítését célozza. Csak azt akarja elérni, hogy ott, ahol már van egyházközség, a törvényjavaslat intenciói szerint új hitközség ne létesülhessen, ami igen sok vizálynak fogja elejét venni és megakadályozza a hitközségek anyagi, szellemi és erkölcsi erejének legyoagylését.

— Az erdélyi hitközségeket legjobban a törvénynek az a része érdekli, amely a jövőben is fentartja a jelenleg fennálló egyházközségeket. Így az erdélyi hitközségeket veszély egyáltalán nem fenyegeti. Nem áll tehát egyeseknek azon állítása, hogy a jelenleg fennálló egyházközségeket akarja a törvény jelenlegi mióvultukból kiforgatni, és eltörölni autonómiájukat.

— A változás az erdélyi zsidó hitközségek belső életét tehát nem fogja megzavarni és ami változást mégis hoz, az csak a hitközségek előnyére történik, amelyek közzogi személyek lesznek és melyeknek törvényes és jogi helyzete hasonló lesz a keresztény ortodox államvallás hasonló intézményeinek helyzetével.

— Igen érdekes rendelkezése a törvénynek még az is, a vallásoktatás kérdése teljesen a zsidó hitközségek felügyelete alatt marad.

SPORTVILÁG

Románia nemzetközi tenniszbajnokságai. Bukarestben tegnap kezdődött meg Románia nemzetközi tenniszbajnoki versenye, amelyen a legkiválóbb román versenyzőkön kívül Csehszlovákia reprezentánsai is részt vesznek. Miután a csehszlovák-román tenniszversenyt a csehek 9:1 arányban fényesen megnyerték, több mint bizonyos, hogy a nemzetközi bajnokságokat is a vendégek fogják hazavinni és egyedül a női egyesben van kilátása Stefanescu kisasszonynak a győzelemre. A férfi egyes bajnokság favoritja Kozeluh, a cseh bajnok, aki Európa egyik legkiválóbb tenniszjátékosa.

Bomlik az FSSR? Ismeretes, hogy a Fulgerul és annak vezérét, Slatinescu kapitányt, az FSSR kizárta kebeléből és eltávolította taggyűléseit, hogy ezzel az alakulattal mérközzenek. Ennek dacára a Fulgerul nagyszabású programot állított össze a szezon tartására. Vasárnap egy kisénevi klubcsapattal, az of ani bajnokkal játszott, a jövő héten pedig sorra látogatja a regáli városokat és mindenütt propagandameccseket fog tartani. Az FSSR-nek, ha konzekvens akar maradni, ki kell zárnia a Mihai Viteazul-t is és a többi renitens egyesületet. Nem tudjuk, lesz-e elég ereje ehhez a fej, illetve elnök nélküli sportszövetségben, de ha sürgősen nem tudja konkrarrirozni Slatinescu tagadhatatlanul ügyes akciót, úgy teljes anarchia fog beállni és hamarosan kél szövetség fog működni.

Erdélyben ugyan egyelőre nincs ebben a tekintetben baj, de itt valamennyi egyesület elégedetlen a központi gondoskodásának hiánya miatt és ezért tulságosan nem lehet megbízni az itteni sportviszonyok stabilitásában. Szükségesnek tartanák, hogy az FSSR rendkívüli közgyűlést hívjon össze, hogy rendezze ezeket a dolgokat és főképp, hogy (nököt válasszon, aki kellő autoritással rendelkezve összerakja a bomlani akaró sportszövetséget.

Érdekes hírek! A meráni nemzetközi tenniszverseny vegyespáros döntőjében a Khring-Miss Ryan pár győzött 7:5, 8:6 arányban a Froiteheim-Schomburg pár ellen. Boroszlóban 20 méteres medencében Küppers 1 p. 13'4 mp alatt úszott 100 métert haton, Hubert pedig a 100 m sprintet 1 p. 02'4 mg. alatt nyerte.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Állástkeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelég levelel csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Kiadó lakás

2—3 szobás kertes lakást keresek fűdősobával. Cim a kiadóban.

Alkalmazás

Felnőtt férfiak és nők lapkihirdásra kerestetnek. Cim a kiadóban.

Különféle

Építésszek és építetők figyelembe! A legolcsóbb vasrácsokat és épületes munkákat Kendoff István lakatosmester készíti. Str. Noua (Ujj-utca) 20.

Rádiósok! Süket fejhallgatóját újjávarázsolja „Constructio” mérnöki iroda fejhallgató-klinikája. Cluj, Piata Unirii 6., telefon 83.

Angol mechanikájú zongora bérbeadó. Cim: Str. Fântăneli 3.

Magyar
Színház

Szombaton este fél 9 órakor Lehár legnagyobb operettje:

VIG ÖZVEGY

Hanna: Kolbay Ildikó.

Daniló: László Andor.